

ПРОГРАМА

вступного іспиту зі спеціальності
291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
для здобувачів вищої освіти
третього (освітньо-наукового) рівня
(2022 рік вступу)

Вступне слово

Програма складена з урахуванням програми рівня вищої освіти магістра зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії». Вона містить 4 розділи:

Розділ 1. Теорія та методологія досліджень міжнародних відносин.

Розділ 2. Актуальні проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики

Розділ 3. Міжнародна безпека.

Розділ 4. Співробітництво та інтеграція в міжнародних процесах

Розроблені питання базуються на навчальних компонентах програми рівня «магістр» зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Форми контролю та критерії оцінювання

Організування та проведення вступних випробувань до аспірантури здійснюється відповідно до Правил прийому до аспірантури Національного університету «Львівська політехніка» у відповідному році.

Вступний іспит зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» проводиться у письмово-усній формі згідно з окремим графіком, який затверджується Ректором Університету та оприлюднюється на інформаційному стенді відділу докторантури та аспірантури й офіційному веб-сайті Університету не пізніше, ніж за 3 дні до початку прийому документів.

Екзаменаційні білети вступного іспиту зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» формуються в обсязі програми рівня вищої освіти магістра зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» та затверджуються на засіданні Вченої ради Навчально-наукового інституту гуманітарних та соціальних наук.

Результати вступного іспиту зі спеціальності оцінюються за 100-бальною шкалою.

Екзаменаційний білет вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» містить:

- письмову компоненту з чотирьох питань: з кожного розділу по одному питанню (кожне із чотирьох питань екзаменаційного білета оцінюється максимально в 20 балів, максимальна сумарна кількість балів письмової компоненти – 80 балів);
- усну компоненту вступного іспиту з чотирьох питань (кожне із чотирьох питань усної компоненти оцінюється максимально в 5 балів, максимальна сумарна кількість балів усної компоненти – 20 балів);

Критерії оцінювання кожного питання письмової та усної компоненти вступного іспиту зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» є такими:

Оцінка «відмінно» (18-20 балів для питань письмової компоненти та 5 балів для питань усної компоненти): вступник в аспірантуру бездоганно засвоїв теоретичний матеріал щодо змісту питання; самостійно, грамотно та послідовно з вичерпною повнотою відповів на питання; демонструє глибокі та всебічні знання, логічно будує відповідь; висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем; вміє встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, логічно та обгрунтовно будувати висновки.

Оцінка «добре» (14-17 балів для питань письмової компоненти та 4 бали для питань усної компоненти): вступник в аспірантуру добре засвоїв теоретичний матеріал щодо змісту питання, аргументовано викладає його; розкриває основний зміст питання, дає неповні визначення поняття, допускає незначні порушення в послідовності і викладення матеріалу та неточності при використанні наукових термінів; нечітко формулює висновки, висловлює свої міркування щодо тих чи інших проблем, але припускається певних похибок у логіці викладу теоретичного змісту.

Оцінка «задовільно» (10-13 балів для питань письмової компоненти та 3 бали для питань усної компоненти): вступник в аспірантуру в основному засвоїв теоретичний матеріал щодо змісту питання; фрагментарно розкриває зміст питання і має лише загальне його розуміння; при відтворенні основного змісту питання допускає суттєві помилки, наводить прості приклади, непереконливо відповідає, плутає поняття.

Оцінка «незадовільно» (0-9 балів для питань письмової компоненти та 0-2 бали для питань усної компоненти): вступник не засвоїв зміст питання, не знає основних його понять; дає неправильну відповідь на запитання.

Виконання завдань вступного іспиту зі спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» передбачає необхідність неухильного дотримання норм та правил академічної доброчесності відповідно до Положення про академічну доброчесність у Національному університеті «Львівська політехніка». За порушення зазначених норм та правил вступники в аспірантуру притягаються до відповідальності згідно вимог чинного законодавства.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Розділ 1. Теорія та методологія досліджень міжнародних відносин

1. Об'єкт, предмет теорії міжнародних відносин, її структура та функції.
2. Методологічні принципи та основні методи дослідження теорії міжнародних відносин.
3. Неореалізм в теорії міжнародних відносин.
4. Неоліберальний підхід в теорії міжнародних відносин.
5. Критична теорія міжнародних відносин.
6. Соціологія міжнародних відносин. Історична соціологія міжнародних відносин.
7. Методологія дослідження глобальних процесів: системний підхід, структурно-функціональний аналіз, цивілізаційний аналіз, політична герменевтика.

Розділ 2. Актуальні проблеми міжнародних відносин та зовнішньої політики

1. Стан та перспективи відносин України з країнами «Великої сімки».
2. Політика України на пострадянському просторі та проблеми російсько-українських відносин.
3. Інтеграційні процеси у ЦСЄ та ПСЄ та позиція України.
4. Інтеграція України до ЄС як головний напрям зовнішньої політики України.
5. Зовнішня політика України щодо держав Центрально-Східної Європи.
6. Західноєвропейський вектор зовнішньої політики України. Україно-американські відносини.
7. Зовнішньополітичні відносини України з державами Азії, Африки, Латинської Америки.
8. Діяльність України в ООН та інших міжнародних/регіональних організаціях.
9. Європейський Союз та країни Західної Європи у зовнішній політиці України.

Розділ 3. Міжнародна безпека

1. Теоретичні основи вивчення міжнародної безпеки.
2. Еволюція підходів до проблем міжнародної безпеки.

3. Типологія, структура та функціональне призначення безпеки. Поняття міжнародної стабільності.
4. Національна і міжнародна безпека.
5. Регіональна безпека.
6. Традиціоналістський і модерністський підходи щодо безпеки у працях Х.Моргентау, К.Боулдінга, К.Райта та інших.
7. Військові і невійськові компоненти безпеки.
8. Україна в процесах забезпечення європейської і глобальної безпеки.
9. Відносини Україна-НАТО в контексті української та європейської безпеки.

Розділ 4. Співробітництво та інтеграція в міжнародних процесах

1. Сутність міжнародного співробітництва.
2. Основні теоретичні моделі та етапи інтеграційних процесів.
3. Теоретичні моделі європейської інтеграції. Зародження та розвиток ідей європейської єдності. Європейська ідентичність.
4. Політична інтеграція в Європі. Інституціональна основа європейської інтеграції. Європейський Союз як основне інтеграційне об'єднання у Європі. Євро регіони як форма інтеграції у Європі.
5. Україна та процеси європейської інтеграції.
6. Європейська політика сусідства. Ініціатива «Східне партнерство».

Рекомендована література:

1. Дорош Л. О. Вступ до спеціальності «Міжнародні відносини»: Навч. посібн. / Л. О. Дорош, Ю. Я. Тишкун, Я. Б. Турчин. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. – 189 с.
2. Зазуляк З.М. Мультилатералізм США у міжнародних відносинах/ З.М.Зазуляк З.М. Монографія. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 200 с.
3. Камінський А.. Вступ до міжнародних відносин / Камінський А. . – Львів: Світ, 1995. – 144 с. 4. Країнознавство: довідник / Я.Б. Турчин, Л.О. Дорош, О.Н. Горбач. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 296 с.
4. Копійка В.В. Європейський Союз: історія і засади функціонування: навчальний посібник / В. В. Копійка. —К.: Знання, 2009. —751 с
5. Країнознавство: навчальний посібник / Я.Б. Турчин, Л.О. Дорош, О.Н. Горбач. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 276 с.
6. Історія міжнародних відносин (від Стародавнього світу до початку ХХ століття): навч. посіб. / Я.Б.Турчин, Р.Б.Демчишак. Т.І.Плазова.

- Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. – 140 с. (особистий внесок – 60 ст.).
7. Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація : Навч. посіб. / П.М. Лісовський. – К.: Кондор-Видавництво, 2017. – 156 с.
 8. Мальський М.З. Теорія міжнародних відносин: Підручник / Мальський М.З., Мацяк М.М.. – 2-ге видання, дом. та виправл.. – К.: Кобза, 2003.
 9. Мадіссон В. В. Політологія міжнародних відносин: Навч. посібник. / В.В. Мадіссон — К., 1997. – 174 с.
 10. Матлай Л.Я. Дипломатія України/ Л.С.Матлай Л.С. Навчальний посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 260 с
 11. Міжнародні відносини і євроатлантична інтеграція України / під ред. Л.С.Голопатюка. – К., 2005. 12. Міжнародні інтеграційні процеси сучасності / А.С.Філіпченко, В.С.Будкін, М.А. Дудченко. – К., 2004.
 12. Міжнародні відносини та зовнішня політика України : підручник / [Ю.В.Пунда, І.П.Козинець, В.С.Клименко та ін.]. –К.:НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. –328 с
 13. Митко А. М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах : [навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів].–Луцьк : ВМА «Терен», 2012. – 262 с.
 14. Репецький В.М Дипломатичне і консульське право /В.М.Репецький. – К., 2006. – 372 с.
 15. Основи теорії міжнародних відносин. Словник: Навч. посіб./ П.М.Гетьманчук, Л.О.Дорош, М.В.Здоровега, О.Я.Івасечко, У.В.Ільницька, О.В.Кукарцев, З.Й.Куньч, Ю.Р.Лемко, Г.І.Луцишин, Ю.Я.Тишкун, Я.Б.Турчин. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. – 244 с.
 16. Основи теорії міжнародних відносин: навч. посібник / Я.Б.Турчин, Л.О.Дорош, М.В.Здоровега, О.Я.Івасечко, У.В.Ільницька, О.В.Кукарцев, Ю.Р.Лемко, Ю.Я.Тишкун. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2015. – 244 с.
 17. Теорія міжнародних відносин: Термінологічний словник / [Гетьманчук М. П., Івахів О. С., Кукарцев О. В., Л. О. Кучма та ін.] : за заг. ред. Гетьманчука М. П.; передм. – Кучма Л. О.; покажчик терм. – Тишкун Ю. Я. – Львів: Національний університет —Львівська політехніка, 2011. – 368 с.
 18. Теория международных отношений: Хрестоматия [Електронний ресурс] / [сост., науч. ред. и коммент. П. А. Цыганкова ; предисл. М. М. Лебедева]. – М.: Гардарики, 2002. – 400 с. – Режим доступу:<http://grachev62.narod.ru/tmo/content.html>
 19. Чекаленко Л. Д. Зовнішня політика України: Підручн. для студ. ВНЗ / Л. Д. Чекаленко. – К.: Либідь, 2006. – 710 с.

20. Чекаленко Людмила. Світові інтеграційні процеси в умовах трансформації міжнародних систем: Навчальний посібник. МА.Кулініч, Н.О.Татаренко, В.Г.Ціватий, за наук. ред. проф. Л.Д.Чекаленко. – К.: ДАУ, 2013. – 628 с.
21. Турчин Я. Б. Дипломатична та консульська служба : підручник / Я. Б. Турчин, Л.О.Дорош, О. Я. Івасечко. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. – 332 с.